

ערכי הנצח של עם ישראל מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

גם האיסור 'לא תנאף' אינו מבטא ניאוף עם אשת איש בלבד. איסור זה כולל להציק לאשה בניגוד לרצונה או להתייחס אליה כאל חפץ פחות ערך. למצות לא תעשה 'לא תנאף' יש משמעויות רחבות ועמוקות שתכליתן למנוע אירועים קשים ומזיקים. 'לא תנאף' מתחיל כבר באיסור 'לא תחמוד', שהוא איסור כללי לכל מה שהאדם רואה אצל חברו וחומדו בלבבו. בעצם החימוד האדם עובר על איסור מן התורה. ואפילו אם שכנע את חברו למכור לו - עובר על 'לא תחמוד', וגם אם שילם לו בעבור הדבר.

יראת א-להים

יסוד כל המצוות טמון במצוה הראשונה שקיבלנו בהר סיני: 'אנכי ה' א-להיך'. אדם שמכיר במציאות של הקב"ה ובהשגחתו, אדם כזה יירא מפני בורא עולם, ירסן את תאוותיו, ויהא אדם חיובי, אהוב על ידי משפחתו ומוערך על ידי החברה הסובבת אותו. ברם, מי שאין בו יראת א-להים, אין שום מעצור בפני יצריו ותאוותיו הבהמיים. אלה, יסחפו אותו למערבולת החטאים והעוונות, ושום חוק מדינה לא יעצרהו מלפשוטו כנגד בוראו וכנגד החברה הסובבת אותו. ככל שהוא יהיה מתוחכם ונאור יותר, כך נזק לחברה יהיה גדול יותר, מפני שהכלים שיש בידו לגזול ולחמוס אימתניים לאין שיעור. מי שאינו ירא מבוראו בדרך כלל, גם לא יכיר ויכבד את הוריו, שהרי אין בו הכרת הטוב למי שבראו, מדוע אפוא שתהיה בו הכרת הטוב למי שסייע בתהליך בריאתו? מי שמבזה את הוריו - כאילו רוצח אותם, שהרי הם הביאו אותו לעולם, הוא חלק מהם, וכריתת קשר הכבוד והיראה מפניהם היא רצח רגשי ונפשי בעליל.

נמצא שחג השבועות נועד לחנך אותנו לערכים, להזכירנו את ייחודנו וייעודנו, ולזרזנו לישא עינינו לתורת חיים, תורת משה רבנו, שהיא זו שמעצבת את האדם להיות אדם, לחיים מתוקנים ובריאים, לאושר ולמימוש רוחני, ולהנהגות מאוזנות שיאפשרו לאדם לפתח את הצד האנושי שבו, צלם הא-לוה ממעל.

חכמת התורה

לצד שאיפת העם מראשית התהוותו לדעת ולהשכלה, יש בידינו יתרון כביר על כל באי עולם, והוא ההליכה בחוקות התורה שקיבלנו מאת ה' על ידי משה רבנו. בתורה שנכתבה ובתורה שנאמרה על-פה, גנוזה חכמה אדירה, הגיון כביר והוראות א-להיות ומושלמות לחיים בריאים ומתוקנים, שמרוממים את האדם לשגב המחשבה ולפסגת ההתפתחות החברתית, המדעית והטכנולוגית.

נמצא, שעם ישראל הוא עם מיוחד בעל זיקה חזקה לרוח, למחשבה ולהשקפות נכונות. אלה הם שני הדברים שבזכותם עם ישראל הצליח להגיע ליכולת עילאית של סדר מופתי, כאילו מאז ומעולם היה עם ישראל עם בן חורין, מתקדם, משכיל ותבוני. עם בני ישראל זכו למעלה של סדר מופתי בזכות האחוה וההדדיות שהייתה ביניהם. כל אחד ידע את מקומו, אף אחד לא התלונן או ביקש להשתלט על מקומו של חברו, איש איש ויתר לחברו. הלכידות והידידות שקיימת בקרב עם ישראל היא היא הסוד להצלחתו.

חג השבועות

בחג השבועות אנו חוגגים את המעמד המופלא והנפלא של מעמד הר סיני. חודשיים לאחר צאתנו ממצרים, עמדו רגלינו למרגלות הר סיני. לאחר שלושת ימי התכוננות, ביום השישי בחודש סיוון, החל המעמד הנשגב. תופעות טבע מופלאות שלא נראו ושלא יראו, ומאמר עשרת הדיברות שהוא פסגת המעמד המרומם. בעשרת הדיברות נצטוונו על לא תרצח, לא תגנוב, לא תנאף, לא תחמוד, ועוד. דיברות אלה הן הן העטרה שבראש אומתנו.

זכינו שכבר שלושת אלפים שנים עם ישראל מנהל את חייו לאור עשרת הדיברות. ויתרה מזאת, אצלנו הדיברות אינן חזות הכל, האיסור 'לא תרצח' אינו מצטמצם רק לנטילת חיים, אלא גם להלבנת פני החבר ברבים שהוא כשפיכת דמים. האיסור 'לא תגנוב' אינו מסויג רק לגניבת ממון וחפצים שווי ערך רב. גם מי ש'טועם' בשוק סחורה ומעמיד פנים שהוא מתעניין לקנותה, אף הוא בגדר גונב. וגם אם המוכר אינו יכול לדעת מה שבמחשבתו של ה'קונה', עין רואה את מעשיו וכל מעשיו בספר נכתבים. זאת ועוד, גניבה אינה מסתכמת בגניבת רכוש. אף גניבת הדעת נאסרה, ועוד.

חז"ל קראו לחג השבועות זמן מתן תורתנו, מפני שזהו הזמן שבו התורה ניתנה לנו ולאבותינו במעמד הר סיני - תורה שבכתב שהיא חמשה חומשי תורה, ותורה שבעל-פה שהיא ההלכות הנלוות לפסוקי התורה המבארות והמפרטות את מצוות התורה. ספר 'במדבר' פותח בסדר המופתי שבו חנו והלכנו

אבותינו במדבר. במרכז נמצא המשכן שבו ארון הברית, מסביבו הכהנים והלוויים העובדים במשכן, ובכל אחת מארבעת רוחות העולם חונים שלושה שבטים מסביב למשכן. כאשר היו אבותינו מתחילים לנסוע או כאשר התכוננו לחנייה, הם היו תוקעים בחצוצרות. כל אחד ידע את מקומו המדויק בעת החנייה וההליכה. הסדר המופתי ששרר בעם ישראל היה פלא גדול: כיצד הצליחה אומה נרדפת ומדוכאת לשמור על סדר מופתי, שבמקומות אחרים, כגון צבא, נקנה לאחר אימונים רבים? דומה שהתשובה לכך טמונה בשני יסודות חשובים בעם ישראל.

יסוד החינוך

מסורת בידינו מאבותינו אברהם יצחק ויעקב, שאנו עם ערפי ומוסרי, עם בעל יעדים חינוכיים, עם מוכשר, שוחר דעת ומדע. כאשר נתמנה יוסף הצדיק למשנה למלך מצרים, הוא הביא את מצרים למעמד של מעצמה כלכלית. התכנית שיזם לשמירת המזון במשך שנים עד שיחלפו שנות הרעב, מעידה על כישורים ארגוניים ומנהליים, וגם על כישורים מדעיים. אחסון תבואה במשך שנים דורש ידע שעד היום הוא בגדר פלא מדעי. כלומר, לעם ישראל יש גרעין של חכמה ותבונה, גרעין שזרעו אבותינו אברהם יצחק ויעקב, בהנחלתם לדורות עקרונות של חכמה, תבונה וערכים, כמו גם חינוך, השכלה ומדע. ולכן, גם כשעם ישראל שועבד באכזריות תחת ידי הנוגשים המצרים, גם באותן מאות שנים ידעו לשמור על ערכי חינוך, חכמה והשכלה, והצליחו להנחילה לדורות הבאים למרות הקשיים העצומים.

העלון מוקדש לזכרו של מו"ר עזרי' גיאית נע"ה

הליכות עם ישראל-עמותה להפצת ערכי היהדות הנאמנה

רח' נחל גמלא 2, קריית אונו, ת.ד. 211, מיקוד: 55100

בשיתוף: "אורות יצחק", גרעין תורני קהילתי - מודיעין

מכון תורני לחקר
מנהג העדות

שבתות עיון
וירחי כלה

כולל אברכים

ארגון
"אשת חיל"

בית מדרש
לדיני הממונות

המרכז העולמי
למשפט התורה

למרבית הפלא, שתי מצוות יסודיות אלה, לצד מצוות יסודיות מחשבתיות נוספות, נעדרות לחלוטין מהספרות הרבנית. למעט אישים בודדים - כגון הרמב"ם - רוב חכמי ישראל ראו בדת-משה דת הלכתית-טכנית של אסור ומותר בלבד. ברם, לדעת הרמב"ם, המצוות המעשיות משמשות אמצעי והכשרה להשגת ידיעת ה'. זאת ועוד, רבנו ראה בידיעת המדעים קצוץ מן המעלה הראשונה. יש מדעים שמכשירים את האדם לידיעת ה' (כגון מתמטיקה והנדסה וכיו"ב), ויש מדעים שמרוממים את האדם לידיעת ה', בלימוד פעולות הבורא בבריאה ואופני הנהגתו אותה.

המידות - שער למדע

בהמשך דבריו הרמב"ם כותב, שכדי להגיע למעלת אדם, חובה לנטוש את ההגזמה בתענוגות הגופניות, מפני שהעדפת החושניות משעבדת את שכל האדם לתאוות, הופכת אותו לבהמה, ומכבה את האור הא-להי שבו. וזה לשונו: **"עם השגת המושכלות חובה לנטוש את ההגזמה בתענוגות הגופניות [...], לפי שאם היה האדם רודף אחר התאוות ומעדיף את החושניות ושעבד שכלו לתאוותו ונעשה כבהמות שאין בדמיונם אלא האכילה והשתיה והבעילה, הרי אז לא יוכר בו הכוח הא-להי"** (שם).

וכך הרמב"ם מסכם את דבריו: **"הנה נתברר [...] שהתכלית בעולמינו [...] הוא איש מלומד בעל מידות טובות, וכאשר נקנו למי שהוא מהמין האנושי המדע והמעשה, רצוני ב'מדע' השגת האמתיות [=המדעים] על בוריהם והשגת כל מה שאפשר לאדם להשיג, וב'מעשה' המקצוע והאזון בעניינים הטבעיים. ואל ישקע בהם ולא יקח מהם אלא מה שיש בו קיום הגוף, וכן שפור כל המדות. אדם שהוא במצב זה הוא המטרה"** (עמ' כג).

והיחידה של האדם היא השגת המושכלות - כלומר ידיעת מדעי הטבע ומדעי הא-לוהות; וידיעת האמתיות - כלומר, ידיעת שאר המדעים שמכשירים את האדם לקראת ייעודו הנעלה בידיעת המושכלות.

הרמב"ם מסביר, שהסיבה שכל שאר פעולות האדם אינן תכליתו, מפני שכולן פעולות חולפות שאינן מוסיפות מאומה למהות האדם. ועוד, לפי ששאר פעולות האדם משותפות לו ולשאר בעלי החיים. וזה לשונו: **"כי לא יתכן שתהיה תכלית האדם לאכול או לשתות או לבעול או לבנות בית או להיות מלך, לפי שכל אלה מקרים עוברים עליו ואינם מוסיפים במהותו. ועוד, שכל הפעולות האלה משותפות הן לו ולשאר מיני בעלי החיים"** (שם).

המדע - תכלית האדם

הרמב"ם מבאר כי המדע הוא זה שמבחין בין האדם לבין הבהמה. אדם לפני שילמד נחשב כבהמה, ורק באמצעות המדע האדם קונה לעצמו מעלה אמתית, מתרומם ממעלת בהמה למעלת אדם, ומתקרב לידיעת ה' יתעלה. וזה לשונו: **"המדע הוא שמוסיף במהותו [של האדם] ומעתיקו ממצב למצב, ממצב שפל למצב נעלה, לפי שהיה אדם בכוח ונעשה אדם בפועל, שהאדם לפני שילמד אינו אלא כבהמה, כי לא נבדל האדם משאר בעלי החיים אלא בהגיון, [...] [כלומר ב-] השגת המושכלות"** (שם).

בהמשך דבריו הרמב"ם מלמדנו כי הגדולה שבמושכלות היא השגת אחדות ה' וידיעת ה', וזה לשונו: **"וגדול שבמושכלות - השגת אחדות הבורא יתעלה וישתבח וכל הקשור בכך מן המדעים הא-להיים, לפי ששאר המדעים אינם אלא כדי שיוכשר בהם עד אשר יגיע אל מדעי הא-להות, והדבור על העניין הזה בשלמות יאריך מאוד"** (שם).

בגיליון חודש אייר ה'תשע"ו למדנו על תכלית הבריאה והנבראים. קראינו לדעת כי לדעת הרמב"ם, תכלית כל הנבראים היא בשביל האדם, אם באופן ישיר - כגון מזון לאכילתו ובעלי חיים לשימוש, ואם באופן עקיף - לשמירה על איזון אקולוגי, על מגוון הצמחים ובעלי החיים, על עולם טבע נפלא ומופלא, עשיר באוויר נקי ובמים צלולים, נסוך בחן אומנות הבריאה הא-להית. בשלב הבא, הרמב"ם פונה לחקור מהי תכלית האדם, וזה לשונו: **"וכאשר ידענו שתכלית כל אלה היא מציאות האדם, חובה שנחקור גם מדוע נמצא האדם ומה תכליתו"** (הקדמה לפירוש המשנה, עמ' כב).

חקירת תכלית האדם

הרמב"ם מתאר בקצרה את תהליך חקירת תכלית האדם, וזה לשונו: **"וכאשר העמיקו [חכמי קדם] לחקור על כך, מצאו שיש לאדם פעולות רבות מאד, לפי שכל מיני החיים והאילנות אין להם אלא פעולה אחת או שתיים בלבד ותכלית אחת, כמו שאנחנו רואים שעץ התמר אין לו פעולה אלא להניב תמרים, וכך שאר האילנות"** (שם). נעיר כי דברים אלה הם לפי המדע העתיק, ברם לפי המדע המשוכלל בימינו, ידוע כי לעצים יש תכליות חשובות נוספות, כגון הפיכת הפחמן הדו-חמצני לחמצן - פעולה שיש לה משמעות עצומה לעולם כולו; או החזקת הקרקע בשורשיהם ומניעת מפולות בוץ, ועוד רבות.

בהמשך דבריו כותב הרמב"ם: **"אבל האדם עושה פעולות רבות שונות, ולכן חקרו כל פעולותיו אחת אחת כדי לדעת מה תכליתו מכל הפעולות האלה, ומצאו שתכליתו פעולה אחת בלבד. ושאר פעולותיו אינן אלא להמשכת קיומו כדי שתושלם בו אותה הפעולה היחידית והיא השגת המושכלות וידיעת האמתיות על בוריהם"** (שם). לפי חכמי קדם, תכליתו המוחלטת

שמעו ותחי נפשכם - טלפון הלכה יומית מפי מורנו ורבנו הגאון הרב **רצון ערוסי** שליט"א 110-110-0779 הלכה יומית כל יום !!!

מצטרפים ושותפים להתחדשות העמותה

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו

שמחים אנו לבשר על כינוס ראשוני של כ-40 ידידי העמותה שהתקיים שבוע שעבר בבית הליכות החדש. לכינוס הגיעו פעילים ואוהדים מכל רחבי הארץ, שבאו להתאגד ולשמוע על התחדשות העמותה ותכנית הפעולה החדשה שלה. לכינוס הוזמנו רק מבחר חברים מצומצם עקב אילוצים, וב"ה מתוכנן כנס נוסף של כ-200 פעילים ואוהדים וכנס נוסף של נשים המעוניינות לעזור. הערב נפתח באמירה יחד של פרק תהילים, "שמחתי באומרים לי בית ה' נלך".

פתח את הערב אחד מחברי ההנהלה, ר' **נועם עוזרי** הי"ו שהביא את דבר העמותה וגודל השעה העומדת לפתחינו, וזאת הזכות וההזדמנות שיש לנו כרגע להתאחד סביב מטרה אחת כדי שנצליח. מו"ר הרב שליט"א דיבר בשבח העושים במלאכה ואת תמיכתו בתוכנית החדשה שתוצג למשתתפים, לאחר מכן, הוקרנה על מסך מיוחד מצגת מקצועית שהכין היועץ המקצועי מר **אבישי מאור** הי"ו שהוזמן במיוחד לכנוס זה, והסביר בטוב טעם ודעת את הפעולות הנדרשות מכל אחד מאתנו כעת, וכן הביא את הנתונים ואת הישגים הרבים שנשיג אם נפעל באופן מקצועי ומסודר ונאחד כוחות. הקהל שישב והאזין בקשב רב להסברים, ביקש הבהרות ונשאלו שאלות, והדברים התבהרו בדיבוק חברים יחדיו. לאחר מכן, כל משתתף קיבל שי הוקרה אישי מאת

תרומות להמשך הפצת העלון: הליכות עם ישראל, בנק לאומי סניף 950 חשבון מספר 33663621

עת לבקש ועת לאבד, עת לשמור ועת להשליך' הרב אליקים צדוק יצ"ו

השאלה כיצד נראית 'תרבות הפנאי' של כל אחד מאיתנו היא שאלה קריטית, משום שהמקום (בארמית: 'אָתֵר...') שבו אדם נמצא בזמנו הפנוי - שם נמצא לבו ושם נמצאת כל אישיותו, שהרי אין לך מעצב גדול יותר לחיי האדם ועולמו מאשר בחירתו שלו כיצד לנצל את זמנו החופשי ומה להפיק ממנו.

עם פרוס חג העצרת, זמן מתן תורתנו, בו נידונים 'על פירות האילן' (בדרך דרש: 'כי האדם עץ השדה'), שומה עלינו ליתן לעצמנו דין וחשבון אלו פירות תורניים הפקנו מעצמנו ומזמננו בשנה החולפת, מה שאיפתנו ותוכניותינו לשנה הבאה וכיצד אנו מתכוונים ליישמן הלכה למעשה.

הבה ונזכור: המציאות היא בעיקרה שווה לכל נפש, אך הבחירה מה לעשות איתה וכיצד לעצבה - זוהי הכרעה אישית של כל אחד מאיתנו. ויהי רצון שנשכיל לקבל את ההחלטה הנכונה עבורנו, זו שהיא בבחינת נטיעת חיי עולם, שעל פירותיה נאמר 'ואכל וחי לעולם'.

אחד השינויים הכבירים שהביאו עימן המהפכה התעשייתית והמהפכה הממוחשבת הוא המושג 'פנאי'. בעבר היה האדם הממוצע עובד למחייתו 'מְצַאת החמה ועד צאת הנשמה' רק כדי להשיג את צרכיו הקיומיים הבסיסיים ביותר, ואילו כיום עובד האדם הממוצע פחות ימים בשבוע ופחות שעות ביום ומגיע לרמת חיים גבוהה בהרבה.

בד בבד עם חידוש המושג 'פנאי', התפתחה לה גם 'תרבות הפנאי', שלצערנו פעמים רבות היא בבחינת 'תרבות אנשים חטאים' אשר שָׁמָה ('בילויים') מעיד עליה שנועדה לבלות ולכלות את המשאב היקר מכל, וכדברי החברה 'להרוג(!) את הזמן', ומפני הכבוד לא נאריך בדוגמאות.

אולם 'גם' את זה לעומת זה עשה הא-להים' (קהלת ז, יד), ולאשרנו אנו עדים לפריחת שלל מסגרות המאפשרות לכל יהודי באשר הוא לנצל את זמנו הפנוי באופן חיובי ולהקדיש את עיתותיו לתורה במקוון תחומים ואופנים. דינו אם נמנה כדוגמאות בלבד מושגים שהתחדשו בדורנו, כגון: כולל יום השישי, כולל פנסיונרים, אבות ובנים, קול הדף, הרמב"ם היומי, שיעורי תורה מוקלטים ומצולמים מרבנן די בכל 'אתר' ו'אתר' וכו' וכו' - המגוון עצום ולא נותר אלא לאמץ אחת או יותר מהאפשרויות המגוונות, בבחינת 'אין אדם למד תורה אלא ממקום שלבו חפץ' (ת' בבלי ע"ז, יט ע"א).

באמת במצב שניתנה לפנינו בחירה, אלא הייתה זו הצעה שאי אפשר לסרב לה, ובניסוחו של מדרש חז"ל - כפיית ההר כגיגית שיכולה להפוך למקום קבורתם. לעומת זאת, לאחר נס הצלתם של ישראל בימי מרדכי ואסתר, שהנס היה נסתר וכלפי חוץ הוא נראה כפיקחות פוליטית בלבד שעלתה על תכניו של המן, ולמרות מראית עין זאת - קבלו ישראל על עצמם ועל זרעם את דרך התורה. זו הייתה בחירה שנעשתה מרצון גמור.

עם כל זאת, דווקא קבלת התורה הראשונה, זו שמתוך כפייה, יש בה חשיבות גדולה; שכן ממנה מגיעה קבלת עול מלכות שמים. עשייה שאיננה בגלל הָרוּחַ שמעניקות המצוות לחיי האדם בתקנם את מידותיו, יחסיו עם הסובבים אותו והצבת מטרה לחיים - כל אלו הופכים את החיים לטובים יותר. אבל כשאדם עושה את המצוות מסיבה אחרת, זו שנובעת מנכונותו לכופף את עצמו ולעשות את ציוויו של מלכו של עולם, זו היא מעלה שהופכת את כל מעשיו להיות בעלי ערך של עבודת שמים טהורה.

קבלת תורה בכפייה - יתרון או חסרון?
בחג השבועות מציינים אנחנו את יום מתן תורה לישראל, מעמד התגלות ייחודי, שבו מתארים חז"ל שהקב"ה כפה על ישראל הר כגיגית (שבת פח,ב); ותחת איום להפוך את ההר למקום קבורתם אם יסרבו, עם ישראל קיבל על עצמו את התורה ומצוותיה. רק דורות רבים לאחר מכן, כשאיירע סיפור מגילת אסתר, חזרו ישראל וקבלו על עצמם מרצון את קיום מצוות התורה. מה פשרה של כפייה זו וכיצד ניתן להבין אותה בצורה הגיונית? האם היא אינה סותרת את היסוד של בחירה חופשית? ומה חשיבותה של הסכמה כפויה?

יש שפירשו, שחז"ל התכוונו לכך שמעוצמת ההתגלות שחוו, לא נותרה לישראל אפשרות של בחירה לעשות דבר אחר, שכן האמת הייתה כל כך בהירה מולם, שלא נשאר מקום ספק שיפתה ללכת אחרי יצר הרע כשכל כך ברור וגלוי הנזק שהוא מביא ("משך חכמה"). אחרים הציעו רעיון אחר, שלפיו לבני ישראל בסיני לא הייתה ברירה ובחירה אמיתית, שכן הקב"ה הביאם למקום שבו אין אוכל ואין מים, ואף קיימת בו בעיה חמורה של סכנות, נחש, שרף ועקרב כל רגע. מדובר במקום שהייתה בו סכנה קיומית בכל רגע, ורק עם ליווי שנתן הקב"ה יכלו ישראל להחזיק בחיים: קן ירד מהשמים, באר ניסית של מים מן הסלע והגנה מתמדת.

במצב כזה - היעלה על דעתו של אדם כלשהו לסרב לקבל עליו את עול המצוות? הרי בסירוב כזה הוא יסכן את חייו! לכן הצעת קבלת התורה לפני בני ישראל לא נעשתה

"ירחי כלה קיץ"

בהשתתפות: הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

רבה של קריית אונו, חבר מועצת הרה"ר לישראל ויו"ר הלכות עם ישראל

השנה נזכה לארח את הרב ד"ר אליהו אביעד הי"ו

ועוד מרצים מרתקים

בנושא: "זוגיות של אושר"

הכנס יתקיים א"ה מיום שלישי ועד מוצש"ק בתאריך כ"ז תמוז- ב' אב תשע"ו (2-6.8.2016) במלון "לביא"

- * ישתתפו רבנים ומרצים נוספים * תוכנית תורנית עשירה ומגוונת *
- * בשר גלאט בהכשר הרב מחפוד * משיגי צמוד * רחצה נפרדת *
- * כולל כניסה לחמי טבריה * כולל טיול באזור הצפון *

מספר המקומות מוגבל

מהרו להירשם!!!

לפרטים והרשמה:

052-9426613

המחיר ליחיד בחדר זוגי ל-5 ימי נופש חצי פנסיון ובשבת פנסיון מלא

חדרי הוד - 1980 ש"ח

חדרי עדן - 2090 ש"ח

חדרי הדר - 2150 ש"ח

תשלום מראש בלבד

פנייה אישית

ידידי העמותה המעוניינים להיות שותפים בהתחדשות העמותה

נא לפנות:

אבי חמד 050-6576418

נועם עוזרי 052-5467887

או במייל: yedideyhalicot@gmail.com

לגבי אמירת 'עלינו לשבח' ופיטום הקטורת בסוף תפילת שחרית? וכן האם צריך לחזור ולומר "ה' א-להיכם אמת" לאחר קריית שמע?

ת. שיטת מארי כמנהג תימן הקדום, בלי חזרת "ה' א-להיכם אמת". ואין אומרים לא פיטום הקטורת ולא עלינו לשבח.

ש. מה שיטתנו בדת רבנו, האם ניתן לסמוך על עירוב צורת הפתח שעושים היום בערים על מנת שיהיה מותר לטלטל בשבת דברים המותרים? כי שמעתי שאומרים שהרב"ם אסר זאת.

ת. לפי מארי ז"ל בשיטת רבינו, עירוב צורת פתח כתקנו, הוא טוב מבחינה הלכתית כדי להתיר הוצאה והכנסה מרשות לרשות, וכמובן אם עשו עירובי חצרות ושינופי מבואות.

ש. רציתי לדעת אם יש בעיה הלכתית 'בין אדם לחבירו' אם אני אכאיב לבת שלי בת החצי שנה כשאעשה לה עגילים בלי שהיא בחרה בזה מדעתה כמובן.

ת. כל קישוט לנשים ולבנות, שהוא מקובל וצנוע וסולידי, מותר לעשותו ע"י האם לבת, גם אם זה מלווה בקצת כאב בפעם הראשונה, כי זהו כאב חולף למען מטרה שבעיניכם היא חשובה, התחושה הנעימה להיות עם תכשיט.

ולכן, אם הוא לא ישן, יברך ברכות התורה עם עלות השחר. כי כאמור, חז"ל תיקנו שאדם יברך פעם אחת ביום. ולא חילקו, אלא שדיברו בהווה, אחר שינתו בלילה. ולכן גם כשמשכים לפני עלות השחר, מברך על התורה. וכשלא ישן, הוא מברך בעלות השחר.

ש. בבית הכנסת שלנו נוהג להישאר ערים כל הלילה בליל שבועות. שאצתי היא: מתי אפשר להתחיל לומר את ברכות

ה ש ח ר ל כ ל המוקדם? ומתי אפשר לומר את שאר התפילה (התיקון, המהולל וכו')

ת. לפי רבינו נראה שבמקרה כזה אינו חייב לומר ברכות השחר, משום שלא נתחייב בהן. אך בברכות התורה יש חיוב לברך על כל יום. ואע"פ שהיום מתחיל מן הלילה, הרי לענין ברכת התורה מברכים אותה אחרי השינה (בגלל השינה).

ברכת התורה היא על קיום מצוות לימוד תורה, שחובתה גם ביום וגם בלילה. ותיקנו לאמרה פעם אחת לכל יום. ולכן בליל שבועות, אם למד כל הלילה, יברך עם עלות השחר. אבל לא כן נפסקה ההלכה בשו"ע (או"ח, מז, יב), שכל זמן שלא ישן אינו צריך לחזור ולברך.

ש. אני תלמיד של מארי יוסף קאפח, ורציתי לשאול מהי דעתו

לחזור בקרב צעירים תימנים, אך עדיין איני רואה תופעה של אדיקות כמו אצל האשכנזים והספרדים.

ש. האם מותר בחג עצמו, היינו ביום ראשון הבעל"ט, לאפות עוגה על מנת שתהיה טרייה וחמה ע"י שעון שבת של התנור?

ת. מותר, כי הללו שאסרו אפיית עוגות ביו"ט, משום שלדעתם אפשר לאפות בעיו"ט, ואין זה משנה האיכות, אבל

במקרה דנן יצטרך לאפות מערב שבת, ונראה שמשנה את האיכות.

ש. אדם שרוצה להיות ער כל ליל שבועות, ולצורך כך רוצה

לישון ביום שלפני, כדי שיוכל להיות ער כל הלילה – שאצתי היא: אם ישן ביום, האם בקומו חייב לברך ברכות התורה? ב"משנה ברורה" הובא בשם רבי עקיבא איגר, שלכולי עלמא צריך לברך ברכות התורה (למרות {אע"פ} שיש מחלוקת הפוסקים לגבי שנת קבע ביום, פה לדעת ר' עקיבא איגר המציאות פה לדעת ר' עקיבא איגר המציאות שונה). אשמח לדעת גם את ההלכה לפי פוסקי עדת תימן.

ת. חז"ל חייבו ברכת התורה (שהיא ברכת המצוות), על מצוות לימוד תורה, שהיא גם ביום וגם בלילה – פעם אחת ביום. ולא בתחילת היום שהוא הלילה, אלא ביום, אחרי שאדם מתעורר משנתו.

ש. רציתי לשאול מהי דעת מארי יוסף קאפח ז"ל שאני תלמידו, לגבי חליטת בשר לדעת רבינו משה בן מימון? האם בחור ישיבה שארוחת הצהריים שלו מורכבת מבשר שאינו חלוט רשאי לאוכלו, בגלל הטעם שהבשר מוכן בכמויות גדולות ואז לכאורה אין לחשוש לחליטה גם לדעת רבינו? וכך ראיתי בספר שו"ע המקוצר ורציתי לדעת מהי דעת מארי יוסף בזה. ומהי דעתו לגבי אכילת פסטרמות, נקניקים ונקניקיות קנויים – האם צריך לחשוש לחליטה לדעת רבינו או לא? [מאותו הטעם שהזכרתי לעיל שהם מוכנים בכמויות גדולות].

ת. לפי מארי יש לחלוט כל בשר לפני בישולו, בין אם הבשר בכמות קטנה ובין בכמות גדולה. כששאלנו את מארי מה אכל בישיבה, השיב שלא אכל בשר. למעשה, כל ישיבה חייבת לדאוג למזון תלמידיה בכשרות שתתאים לכל תלמידיה. לצערי, הן לא עושות זאת, ודבר זה מנוגד להלכה. עד שהישיבות יתנהלו לפי ההלכה, תוכל לאכול שניצל או דגים או צמחי וכיו"ב.

ש. רציתי לדעת מה מנהג תימן בנושא תספורת לילדים הנהוגה בגיל 3 ("הלאקה"), וכיצד יש לנהוג היום?

ת. בתימן היו שנהגו, אבל כלל יהא נקוט בידך: אבותינו בתימן לא דקדקו במנהגים כאלה, כמו אחינו הספרדים והאשכנזים. בימינו, מתחיל מנהג זה

מתוך שו"ת באתר "מורשת" www.moreshet.co.il ואתר "נצח ישראל" www.net-sah.org

בית הדין לדיני ממונות
בראשותו של הרה"ג רצון ערוסי שליט"א
רב העיר קריית אונו וחבר מועצת הרה"ר לישראל
קורא לציבור הרחב להתדיין רק ע"פ דין תורה בכפוף לחוק הבוררות.

לפרטים, יש לפנות אל מזכיר ביה"ד בפקס: 1533-5351119
או באמצעות פנייה בכתב לבקשת בוררות, בציון פרטי הצדדים המלאים והמדויקים, לכתובת: בית הדין לדיני ממונות, ת.ד. 211 קריית אונו 55100 דוא"ל: bdmamonot@gmail.com

כוס תנחומין
למשפחות הדגולות משפחת גיאת ומחפוד לבנים היקרים
ר' אביחי ור' נתנאל גיאת ולרבנית אשת חבר למו"ר הרה"ג שלמה מחפוד מרת זהרה מחפוד שתחי' בפטירת האב אביכם היקר הישר באדם
רבי שלמה ב"ר מו"ר יר"ט גיאת זצ"ל
מן השמים תנחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד. המנחמים מערכת אור ההליכות

לנו אל יוסף, אשר יאמר לכם תעשו
[שאלה] לק"י [כא אדר לשנ"ג] [תשובה] לק"י

איני חושב שאפשר לסיים את כל הש"ס בקיאות עם עיון, תוך שלש שנים, העיקר הוא באמת לשלב בקיאות עם עיון בראשונים, ולא להתעכב עם פלפולי האחרונים, כי אלה לוקחים את הזמן, ותועלתם בשלבים ראשונים של הלמוד היא מעטה. לפיכך השתדל לרכוש סוגיות עם מעט עיון בדברי הראשונים, כדי שהבקיאות תתפש. בברכה שתצליח בלמודיך, יוסף קאפח

כבוד מורי [מארי] קאפח, אנו לומדי ביישיבת בית אל, ורציתי לשאול שאלה אודות סדר הלימוד: האם שייך להשקיע באופן מיוחד בסדר בקיאות, במגמה לגמור את הש"ס תוך ג' שנים בשילוב עם עיון בבוקר, או שהסדר צריך תמיד להיות עיון?

בכל הכבוד הראוי, ניר בן אשר יהודה

